

Socialnämnden

Missiv - Översyn av kolloversamheten och förslag till förändringar inför 2024

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till förändringar inom kolloverksamheten inför sommaren 2024 godkänns gällande:

1. Syfte,
2. Målgrupp och
3. Bistandsprövad antagning.

Ärendebeskrivning

Under 2023 genomförs en översyn av hela kolloverksamheten med målet att komma med förslag på förändringar där så anses nödvändigt. Uppdraget ska slutredovisas och beslutas av nämnden under hösten 2023. För att komma vidare i arbetet med översyn och kunna föreslå de förändringar som ska medföra en kvalitetssäkrad verksamhet med barnens bästa i fokus behöver beslut nu fattas kring ett antal faktorer.

Det första förslaget som ska beslutas gäller syfte för kolloverksamheten som förslås bli mer fokuserat på att kollo är en förebyggande insats och att arbete ska ske med att motverka riskfaktorer och stärka friskfaktorer. Syftet innefattar alla kolloverksamhetens målgrupper – barn, unga och familjer – men avgränsar också till att det ska vara målgrupper inom socialnämndens uppdrag. Vilket också tydliggörs i målgruppsbeskrivningen för barnkollo där det uttrycks att de barn och unga som antas till kolloverksamheten ska omfattas av riskfaktorer. Förslag är också att familjekollo går in under målgruppsbeskrivning för temakollo, som anpassas efter behov som ses inom förvaltningen. Planen för beslutsprocessen är att även fortsättningsvis bistandspröva antagning till kollo. Den främsta anledningen till detta är att förvaltningen behöver säkerställa rättssäkerhet inom verksamheten.

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Elisabeth Kantor
Förvaltningschef

Översyn kolloverksamhet inför 2024 – förslag till förändringar

Socialförvaltningen bedriver kolloverksamhet för barn och unga i Eskilstuna kommun i förebyggande syfte. Kolloverksamheten möjliggör att barn med olika livssituationer får en chans till trygga vuxna, utrymme att bara vara barn och känslan av att känna sig uppskattad och behövd. Barn som vistas på kollo behöver inte sedan tidigare vara kända hos socialförvaltningen vilket bidrar till ett försprång i det förebyggande arbetet. Kollovistelsen skapar möjlighet för professionella att stärka friskfaktorer och identifiera riskfaktorer hos familjer och deras barn. Familjer kan också ges stöd i att ansöka om fortsatt stöd via service eller bistånd inom socialförvaltningen. Eskilstuna kommun är unik i det avseende att kommunen ger barn möjligheten att åka på kollo kostnadsfritt utifrån en behovsprövning i form av ett biståndsbeslut, utan krav på pågående insats inom SoL eller LSS. Kolloinsatsen möjliggör även utrymme för stärkandet av barnets individuella resurser, både enskilt och i samspel med andra barn genom lek och glädje i en trygg miljö.

Kolloverksamheten var under sommaren 2022 förlagd på tre kollogårdar: Åshorns kollogård i Trosa, Sågarsvedet utanför Ärla och KFUM:s friluftsgård Solvik. Kolonigårdarna Åshorn och Sågarsvedet innefattar heldygnsomsorg. Under en sommar kommer det barn till gården i två olika perioder där respektive period erbjuder en vistelse om två veckor. Solvik är en dagkoloni som innefattar fyra perioder. 2022 inkom totalt 407 ansökningar till barnkollo varav Eskilstuna kommun totalt erbjöd 272 kolloplatser på någon av våra sommargårdar.

Under sommaren 2022 upptäcktes dock omfattande brister i verksamheten på friluftsgården Solvik som drivs av KFUM. I samband med detta har avtal med KFUM avslutats med tanken att bedriva hela kolloverksamheten i egen regi. Det togs också beslut om att kvalitetssäkra hela kolloverksamheten genom en översyn.

Under 2023 genomförs denna översyn av hela kolloverksamheten med målet att komma med förslag på förändringar där så anses nödvändigt. Uppdraget innebär att se över och föreslå eventuella nya arbetssätt för:

- Former och målgrupp,
- Beslutsprocessen i antagning av barn och unga till kollo,
- Huvudmannaskap,
- Lokaler och drift,
- Arbetsmiljö, bemanning och kompetenskrav,
- Hur kraven på kvalitet och innehåll tillgodoses samt
- Omfattning av kolloverksamheten.

Uppdraget ska slutredovisas och beslutas av nämnden under hösten 2023. För att komma vidare i arbetet med översyn och kunna föreslå de förändringar som ska medföra en kvalitetssäkrad verksamhet med barnens bästa i fokus behöver beslut nu fattas kring ett antal av faktorerna ovan. Det handlar om målgrupp, syfte och delar av beslutsprocessen i antagning till kollo.

Syfte

Nuvarande syfte för kolloverksamheten hos socialförvaltningen är *“att skapa likvärdiga möjligheter för barn och ungdomar som lever i utsatta livssituationer och som har begränsade förutsättningar till att uppleva gemenskap i en vilsam, stimulerande och trygg miljö. Att barn och ungdomar i liknande situation ges möjligheten att tillsammans med trygga vuxna skapa positiva minnen”*.

Detta syfte anses vara långt och otydligt varför det finns behov av att renodla och använda begrepp som används inom socialförvaltningen och BBIC (Barns Behov i Centrum) idag. BBIC är det arbetssätt och struktur för handläggning, genomförande och uppföljning av myndighetsutövningen inom socialtjänstens arbete med barn och unga som förvaltningen använder sig av. Fokus är också att kolloverksamheten ska vara en förebyggande insats. Förslaget på nytt syfte är:

”Kolloverksamheten är en förebyggande insats inom ramen för socialnämndens uppdrag för barn, unga och familjer i Eskilstuna kommun. Verksamheten ska stärka friskfaktorer och motverka identifierade riskfaktorer hos målgruppen”.

Det föreslagna syftet innefattar alla kolloverksamhetens målgrupper – barn, unga och familjer – men avgränsar också till att det ska vara målgrupper inom socialnämndens uppdrag.

Målgrupp

Det finns idag tre olika målgruppsbeskrivningar till kollo – en för barnkollo, en för temakollo och en för familjekollo. Förslaget är att minska dessa till två målgrupper genom att slå ihop beskrivningar för familjekollo och temakollo.

Barnkollo

Nuvarande målgruppsbeskrivning lyder: *”Barnkolloverksamheten riktar sig till barn i årskurs 1–6. För att kunna vistas på kollo behöver barnet självständigt kunna ta del av de fysiska och sociala aktiviteterna som erbjuds. Barnet behöver även kunna förstå och göra sig förstådd i svenska språket”.*

Målgruppsbeskrivningen avgränsar inte till socialförvaltningens målgrupper utan riktar sig till hela gruppen barn och unga. För att tydliggöra föreslås ny målgruppsbeskrivning:

Barnkolloverksamheten riktar sig till barn i årskurs 1–6 folkbokförda i Eskilstuna kommun.

- Som bedöms omfattas av riskfaktorer vilka ses kunna påverka barnets hälsa och utveckling negativt på kort och lång sikt.
- Som med visst stöd klarar av dagliga aktiviteter såsom egen hygien, kost, sömn och fysiska aktiviteter.
- Som förstår och kan göra sig förstådda på svenska eller engelska.

Förslaget till målgruppsbeskrivning tar fasta på att de barn och unga som antas till kolloverksamheten ska omfattas av riskfaktorer. Anledningen till detta är att syftet är att arbeta förebyggande med målgruppen under vistelsen på kollo. Beskrivningen innefattar inte vilka riskfaktorer som omfattas eftersom det kan variera mellan barn och mellan familjer hur behoven ser ut. Kolloverksamheten kommer precis som resterande socialtjänst att arbeta utifrån BBIC:s (Barnens behov i centrum) metodstöd och dess risk- och skyddsfaktorer. Risk- och skyddsfaktorerna inom BBIC är baserade på forskning och evidens.

Anledningen till att barnen som kommer till kollo behöver klara dagliga aktiviteter med visst stöd är att verksamheten behöver utgå från socialförvaltningens målgrupp och från de gårdar som finns att tillgå idag. För att kunna nå en något större grupp barn har beskrivningen utökats med att även innefatta engelska. Detta innebär att även de barn som inte klarar att göra sig förstådda på svenska ska ha möjlighet att åka på kollo.

Temakollo

För temakollo är nuvarande målgrupp: *”Temakollo riktar sig till barn, ungdomar och föräldrar och är inte styrt av ålder. Behovet styr till vilken målgrupp kollo riktar sig till. Exempelvis kollo för barn/ungdomar som upplevt våld i nära relation eller barn/ungdomar som har en förälder i missbruk”.*

Förslaget är att slå ihop temakollo med familjekollo som har målgrupp: *”Familjekollo riktar sig till familjer som lever i utsatta livssituationer och som har barn i åldern 0-18 år. Exempelvis för de familjer som har en pågående kontakt med socialförvaltningen eller för de familjer som genomgått liknande erfarenheter, så som våld, missbruk eller andra trauma.”*

Förslaget på ny målgruppsbeskrivning är:

”Temakollo riktar sig till barn, ungdomar och föräldrar som är folkbokförda i Eskilstuna kommun. Målgrupp varierar beroende på temat för respektive kollo tillfälle”.

Syftet med den kortare beskrivningen och med att slå ihop de två målgrupperna är att förenkla. Familjekollo är en typ av temakollo där kolloverksamheten kan variera målgrupp och innehåll efter de behov som kan ses inom socialförvaltningen.

Beslutsprocessen i antagning av barn och unga till kollo

För att komma vidare i arbetet med att hitta en ändamålsanpassad beslutsprocess till kollo behöver beslut fattas om antagning ska vara biståndsprövad eller inte. Efter diskussioner i bland annat förvaltningsledning har ett förslag tagits fram att:

Även fortsatt biståndspröva antagning till kollo.

Den främsta anledningen till detta är att förvaltningen behöver säkerställa rättssäkerhet inom verksamheten. I och med att kollo har övernattande barn behöver verksamheten ha mer omfattande översyn av vilka barn som finns på gårdarna och exempelvis ha kännedom om barn som lever skyddade och eventuella hotaktörer. Verksamheten behöver också kunna dokumentera den dagliga verksamheten för barnen för att kunna följa upp och kartlägga behov.

Med biståndsprövad antagning har verksamheten en högre garanti att nå ut till nämndens målgrupp för att kunna arbeta förebyggande enligt syftet. Processen ger en möjlighet att avslå de barn som inte uppfyller verksamhetens målgruppskriterier.

Tanken är också att justera i antagningsprocessen och involvera familjen i större utsträckning genom att ansökningarna går direkt till socialförvaltningen och inte via skolan som i nuvarande process. På detta vis får förvaltningen och kollosamordnare tydligare överblick över antagningarna och barnens förutsättningar. Mer detaljerat kring hur antagnings- och beslutsprocessen kommer att utformas ska formuleras inför uppdragets slutrapportering till hösten.